

HUNDEPLADSEN

Mellemtrin

Hundepladsen er én ud af i alt ni podcasts lavet Isfjordscenteret.

Fag

Tværfagligt – sprog og naturfagene.

Læringsmål

- Eleverne opnår grundlæggende viden om slædehunden og dens betydning for livet ved Isfjorden.
- Eleverne opnår viden om isens betydning for livet omkring Isfjorden.
- Eleverne træner deres færdigheder i kommunikation og samarbejde.

Organisering

Vi anbefaler, at eleverne arbejder parvis eller enkeltvis. Afhængig af, hvad der passer bedst til den enkelte elev, og hvilke kompetencer der skal udvikles. Vær opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er ens bedste ven, man arbejder bedst sammen med. Samarbejde mellem eleverne handler om netop samarbejde og ikke kun samvær.

Vejledning til Book Creator bogen

Book Creator bogen *Hundepladsen* er en elevbog, der knytter sig til podcasten *Hundepladsen*. Podcasten varer 05:38.

Forløbet er tilrettelagt med fokus på elevernes undersøgende, eksperimenterende og skabende tilgang til læring.

Forløbet er inddelt i tre trin:

- Arbejdet før der lyttes til podcasten.
- Lytning og arbejde med podcasten.
- Efterarbejde med tema og viden fra podcasten.

Vi anbefaler, at du starter med at lytte til podcasten, før den præsenteres for eleverne.

Side til side vejledning - Book Creator bogen "Hundepladsen"

Velkommen til Isfjordscenteret side 4-7

Eleverne møder isfjordscenteret i to billeder, der viser henholdsvis sommer og vinter.

I klassen kan I tale om:

- Hvad Isfjordscenteret er.
- Hvordan der ser ud omkring Isfjordscenteret.
- Forskellen på sommeren og vinteren.
- Hvordan der er forskel på sommer og vinter, der hvor I bor.

Kort Ilulissat side 8-9

Eleverne ser et kort over Grønland. Der er en markør, der viser, hvor Ilulissat ligger.

I klassen kan I tale om:

- Hvad I ser på kortet.
- Hvor mange mennesker der bor i Ilulissat.
- Hvad ved I ellers om Grønland og Ilulissat.
- Kender I navnet på andre steder på kortet.

Her bor jeg side 10-11

Eleverne ser et en del af et verdenskort.

Eleverne skal flytte den røde markør ned på kortet og vise hvor de bor.

Markøren findes i den hvide kasse og skal trækkes ned på kortet.

I klassen kan I tale om:

- Hvor jeres by eller bygd ligger.
- Hvor mange mennesker der bor i den by hvor I bor.
- Kender I navnet på andre steder på kortet

Lyt og fortæl side 12-13

Eleverne skal nu lytte til podcasten Hundepladsen. De finder podcasten ved at klikke på billedet på side 12.

Det anbefales at lade eleverne lytte parvis eller i mindre grupper.

Lad eleverne bruge nogle minutter på at tale med deres makkeren om det, de har hørt.

På side 13 skal eleverne lave små lydoptagelser, hvor de fortæller om podcasten.

Billederne på siden kan hjælpe dem med at huske det, de har hørt.

Indspilning af lydoptagelse; se instruktion 1 [her](#).

Opsamling i klassen

Det anbefales at tage en fælles snak i klassen, når arbejdet med side 12-13 er færdigt.

Vi anbefaler at du undervejs skriver og eventuelt illustrerer begreber og nøgleord på tavlen.

I klassen kan I tale om:

- Hvad der overraskede eleverne, da de lyttede til podcasten.
- Begreber og nøgleord som eleverne har mødt i podcasten

Du kan hente inspiration til samtalen herunder.

- Kultur

Kultur består af de samlede værdier, vaner, traditioner, viden og holdninger, som karakteriserer et samfund eller et individ i deres egen historiske og geografiske kontekst.

- Fanger- og fiskerkultur

Grønland har siden de første indvandring ved Thule, for mellem 4-5000 år siden, været afhængige af naturens ressourcer i form af fisk, fugle, land- og havpattedyr.

Fangst og fiskeri er stadig det vigtigste livsgrundlag for inuitterne og det grønlandske samfund. Disse naturgivne betingelser har ført til udviklingen af en egen kultur bygget på stolte traditioner.

Hvad kender I til Grønlands kultur?

Hvilke andre kulturer kender I?

- Grundpille – hundene er grundpille i den grønlandske fanger- og fiskerkultur
Grundpille er en del, der danner fundamentet, en vigtig forudsætning for eller bestanddel af noget. Et hus uden fundament, falder sammen. Is bliver til vand uden frost; frost er forudsætningen for, at der kan dannes is. Hundene transporterer fangst, fisk og mennesker over isen og fjeldet, hvor andet ikke er muligt. Hundene er grundpilleren for transport.

Hvorfor er hundene en grundpille i denne kultur?

Kunne man være fanger og fisker uden at have hunde?

- Livsnerve – i samfundet / transport af fangst og mennesker
Hundene er livsnerven i samfundet, hvor de i generation efter generation har trukket fangsten med hjem til bygden og transporteret mennesker mellem bygder og kontinenter.
Livsnerve er et forhold, der er en afgørende betingelse for, at noget kan fungere.
Hundene er betingelsen for, at fangsten bliver transporteret hjem til bygden og byerne.

Hvad betyder det at noget er en livsnerve for et samfund?

Hvad er en livsnerve for din hverdag?

- Cyklus – fangstdyrenes cyklus følger isens cyklus
Cyklus er karakteriseret ved at noget mere eller mindre regelmæssigt vender tilbage, gentager sig.
Et døgn har et kendt og fast forløb. Det er inddelt i dag og nat. Årstidene kommer og går i en bestemt rækkefølge. Isen har en cyklus. Isens bevægelser påvirkes af kulde og varme (årstidernes cyklus), som igen påvirker fangstdyrenes livsbetingelser.

Hvad hedder de fire årstider? Og hvad kendetegner dem?

Kender du vandets cyklus?

Hvordan påvirker isens cyklus arbejdet med hundeslæderne?

- Tradition – slædehundene, jagt og fiskeri
Slædehundene er forbundet med særlige grønlandske traditioner, som farfar Niels gerne vil give videre til sine børnebørn.

Hvad er forskellen på en arbejdshund og en familiehund?

Hvad er en tradition, og hvilke andre traditioner kender du?

- Savn – Niels (farfar) bor i Ilulissat og William (barnebarn) bor i Hjørring
Farfar Niels savner sit barnebarn og den gang, hvor de kunne tage på eventyr og gå på jagt sammen.

William og hans farfar taler sammen på Messenger. Kender I Messenger?

Hvordan taler I med dem I savner eller som er langt væk?

William savner sine hunde, farfar Niels savner William, men hundene, hvad mon de savner?

Mit opslagsværk side 14-15

På siderne skal eleverne lave sætninger eller små historier med nøgleordene og begreberne, som I har gennemgået. De kan skrive dem ind, indtale dem som lydfil eller tegne en tegning og sætte billedet ind.

Indspilning af lydoptagelse, indsættelse af billeder og indsættelse af tekst, se instruktion 1, 2 og 3 [her](#).

Video om slædehunde side 16-21

Nu skal eleverne se film om slædehunden i det moderne Grønland

Statens Naturhistoriske Museums går i fem videoer tæt på fem mennesker, der alle har slædehunden som en del af deres liv og hverdag i det moderne Grønland.

De fem film findes på [hjemmesiden](#).

I bogen har vi udvalgt tre af de fem film. Videoerne er på grønlandsk med engelske undertekster.

Det kan være en god idé at se videoerne sammen i klassen, så I kan stoppe op undervejs og tale om dem.

Sammen med videoerne finder I en beskrivelse af de tre videoer, samt et spørgsmål som kan hjælpe eleverne til at reflektere over det de ser i filmen.

Qimmeq side 22-23

Her kan I læse bogen *Qimmeq*, der handler om den grønlandske slædehund.

På de næste sider har vi udvalgt en lille del af bogen til arbejdet.

Temaerne er er:

1. slædehundens oprindelse side 7, 8, 11 og 13
2. slædehundens liv side 16
3. slædehundens betydning side 23

Vi anbefaler at I læser teksten sammen med klassen.

Hvis I har lyst, kan I selv finde flere temaer i bogen og lære endnu mere om den grønlandske slædehund.

I klassen kan I tale om:

- Hvorfor slædehunden skal være så stærk og udholdende.
- Hvad der gør, at slædehunden kan klare meget lave temperaturer.
- Hvorfor det er nødvendigt at hunden kan klare de lave temperaturer.
- Slædehundenes størrelse.
- Forskellen på slædehunde og familiehunde.
- Slædehundenes udseende.

Slædehundens liv side 24-25

Lad eleverne læse eller lytte til teksten.

I klassen kan I tale om:

- Hvorfor havet omkring Disko ikke længere fryser til is
- Hvordan fremtiden er for Williams hunde og de andre hunde på hundepladserne

Lad eleverne eventuelt genlæse eller-lytte til side 16 i bogen Qimmeq

Hvad hører sammen? Side 26-27

Her kan eleverne flytte rundt på kasserne så de passer sammen.

Slædehundens oprindelse side 28-29

Nu skal eleverne svare på *Hvor stammer Slædehundene fra?*

Lad eleverne eventuelt genlæse eller -lytte siderne 7, 8, 11 og 13 i bogen Qimmeq

Eleverne kan vælge at svare med tekst og/eller billeder de selv tegner og indsætter på siderne.

Indsættelse af billeder og indsættelse af tekst, se instruktion 2 og 3 [her](#).

Slædehundens betydning side 30-31

- Nu skal eleverne svare på *Hvilken betydning har hundene haft op gennem historien?* og *Hvilken betydning har slædehundene i dag?*

Lad eleverne eventuelt genlæse eller-lytte til side 23 i bogen Qimmeq

Eleverne kan også tegne billeder og sætte ind på siderne.

Indsættelse af billeder og indsættelse af tekst, se instruktion 2 og 3 [her](#).

Min fortælling side 32-37

Eleverne skal nu arbejde med deres viden om slædehunden.

De skal lave et interview eller en lydfortælling, der fortæller om slædehundredes betydning for det grønlandske samfund. Det kan være på engelsk, dansk eller grønlandsk.

Hvis eleverne gerne vil lave et *interview*, kan de kontakte Isfjordscenteret [her](#). De kan være behjælpelige med at finde en slædekusk de kan interviewe. Eller eleverne kan selv indtage roller som f.eks. slædekusk og hans/hendes talende hund.

De kan også lave deres egen *lydfortællingen* fra hundens perspektiv eller fra et menneskes perspektiv, det kan f.eks. være Williams. Deres produkt kan indeholde rigtige hundelyde eller bare lyde af stilhed.

Der er lagt flere sider ind i Book Creator bogen. Eleverne kan vælge en eller flere af disse sider, eller lave deres egne.

Eleverne kan arbejde med lydoptageren, billeder, tekst og video.

Indspilning af lydoptagelse, indsættelse af billeder og indsættelse af tekst. se instruktion 1, 2 og 3 [her](#).

Præsentation

Som afslutning på forløbet skal eleverne formidle deres arbejde til resten af klassen. Der er fokus på elevernes kommunikative færdigheder og formidlingskompetencer.

Kolofon

Podcasten Hundeplassen er udviklet af Isfjordscenteret i Ilulissat.

Undervisningsmaterialet til Podcasten Hundeplassen er udviklet af Lotte Brinkmann fra Anholt Læringsværksted med sparring fra Leg med IT.

Elevbogen i Book Creator er udviklet som en del af projektet *Nutaaliorta* fra Kivitsisa.

Skabelonen er udviklet af Rikke Falkenberg Kofoed og Daniella Manuel, Leg med IT.

Undervisningsmaterialet Hundeplassen er udgivet under en Creative Commons kreditering-licens CC:BY.

[Qimmeq-projektet](#) er udviklet af Ilisimatusarfik og Københavns Universitet.

Børnefagbogen [Qimmeq – kalaallit gimmiat qimuttog - den grønlandske slædehund](#) er udviklet af Anne Katrine Gjerløff. Ilisimatusarfik og Statens Naturhistoriske Museum.

Materialets tekster, opgaver og billeder må deles, gengives og bearbejdes, når blot man krediterer ophavet 'Hundepladsen by Isfjordscenteret Ilulissat'.